

ХРОНІКА

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА

У ЛЬВОВІ.

Справоздане за місяці: май—серпень.

ЗМІСТ: Засідання Виділу. Засідання секцій (І. Кревецький — Неоправдані докори. Ол Назаріїв — Етнографічна територія угор Українив. Др. І. Франко — Сліди Русинів у Семигороді в XI—XVI ст. К. Широцький — Дещо з української творчости артиста маляря Тропівіна (1776—1857). М. Грушевський — Нові конструкції початків словянського і укр.-руського життя. Я. Біленький — Угро-руські літописні записки. М. Зубрицький — Канонічна візитація парохії Ріпник в коросн. деканаті в 1780 р. Др. І. Франко — Празник святого Спаса Др Д. Лукіянович — Спірні і сумнівні питання в життєписі О. Ю. Федьковича. М. Возняк — Із за кудіс віденського „Вістника“ і „Зорі Галицької“. Др Іл. Свенціцький — Про українські народні похоронні голосеія. — Засідання комісій. — Справоздане з бібліотеки. — Справоздане з музея — Нові видання Товариства.

Засідання Виділу.

В вас. дня 10 мая.

1) Принято до відомости, що голова проф. М. Грушевський зложив від Товариства на домовину дійсного члена П. Жатецького в Києві вінець, а вдові кондолеяцію і промовляв на похороні. 2) Принято до відомости справоздання книгарень у Києві і Харкові і сконстатовано зовсім нормальний їх розвій. З уваги на те постановлено в недовзі заснувати ще одну нову філію. 3) Постановлено скликати загальні збори на 5 червня, о 4 годині по полудни зі звичайним порядком денним. 4) Призвано: а) Ма-

кеймови Гехтерови в Києві 500 кор. підмоги. 6) Дру Юліянови Гірнякови у Львові 500 кор. зворотної підмоги на виїзд для студій за границю. 5) Ухвалено надрукувати виїмково працю дра Ю. Гірняка по німецьки в числі 450 примірників і в того дати йому на власність 15 примірників. 6) Постановлено повідомити фільольогічну секцію, щоби друкувала твори М. Пашкевича у „Збірнику“ секції, коли не хоче випускати їх звичайною правописю. 7) Признано д. Вол. Дорошенкови двомісячну відпустку, числячи її від 19 цвітня. 8) Постановлено закунити для музея вишивки від д. Андрусевича.

VI зас. дня 28 мая.

1) Постановлено числити гонорар за праці, друковані в „Укр. руській Бібліотеці“, в відношеню $\frac{5}{8}$ до формату „Записок“. 2) Признано постійним співробітникам бібліографічного відділу „Записок“ 200 кор. 3) Заіменовано д. Ів. Джиджору заступником бібліотекаря з платнею 120 кор. місячно. 4) Принято до відомости секретарське й рахункове справоздане за 1910 р., призначене для загальних зборів. 5) Признано д. Мих. Мочульському підмогу на поратоване здоровля в квоті 500 кор. 6) Принято до відомости, що чистий дохід із академії, уладженої в честь памяти Т. Шевченка, виніс 391.86 кор. Сі гроші постановлено передати на будову пам'ятника в Києві. 7) Постановлено закупити до музея збірку глиняного начиння зі Старих Кут. 8) Принято одного нового члена.

VII зас. дня 2 червня.

1) Принято умову друкарні з д. Ант. Крушельницьким у справі друку й накладу його читанок для гімназій. 2) Постановлено відступити безплатно „Медичній Громаді“ у Львові вибір книжок до номінальної вартости 100 кор. 3) Принято одного нового члена.

VIII зас. дня 5 червня.

1) Справджено повновласти заграничних членів, прислані для заступства їх на зборах, і постановлено предложити їх загальним зборам. 2) Затверджено дійсними членами в фільольогічній секції: а) Константина Михальчука, звісного українського язиковнавця в Києві. б) Миколу Петрова, вислуженого професора духовної академії в Києві.

ІХ в а с. д н я 7 ч е р в н я.

1) Виділ уконституував ся так:

М. Грушевський, голова і референт наукових видаць.

Гр. Пежанський, заст. голови і технічний референт каменець

В. Гнатюк, секретар.

І. Джицжора, заст. секретаря.

В. Ковловський, касієр, магазинер і референт рахункового діловодства.

В. Охримович, контрольор.

С. Томашівський, референт друкарні і переплетні.

М. Мочульський, референт книгарні.

О. Роздольський, референт бібліотеки й музея.

Ф. Евин, референт правних справ.

2) Покликано до Виділу на час неприсутности л. М. Мочульського заступника дра Ф. Евина, а заступство реферату книгарні передано на той час дру С. Томашівському. 3) Вибрано нові адміністраційні комісії так:

Комісія для заряду каменецями:

Ф. Евин. В. Ковловський. Гр. Пежанський.

Друкарняна комісія:

В. Ковловський. В. Охримович. С. Томашівський.

Книгарняна комісія:

В. Ковловський. В. Гнатюк. М. Мочульський.

Бібліотечна комісія:

В. Гнатюк. В. Ковловський. О. Роздольський. С. Томашівський.

Комітет заряду фондом літератів:

В. Гнатюк. М. Грушевський. І. Кокорудв. І. Франко.

4) Принято бюджет наукових видаць і адміністрації в такій висоті:

Записки, 6 кн.	.	.	.	.	16.300 кор.
Збірники секцій, 3 кн.	.	.	.	.	8.700 "
Укр. р. Архів, 1 кн.	.	.	.	.	2.700 "

Студії з поля сусп. наук, 1 кн.	2.700	кор.
Укр. руська бібліотека, 1 кн.	3.500	„
Жерела і Панятки, 2 кн.	5.000	„
Етногр. Збірник, 2 кн.	5.000	„
Матеріяли до укр. етн., 1 кн.	3.000	„
Матеріяли до бібліографії, 1 кн.	3.200	„
Хроніка оба виданя, 8 вин.	2.500	„
Реверва наукових видань	3.000	„
Німецькі виданя	1.500	„
Секретаріят і канцелярія	11.000	„
Бібліотека	12.000	„
Музей	4.000	„
Бібліографічне бюро	1.500	„
Наукові екскурзії	2.800	„
Підмоги на наукові ціли	3.000	„
Разом:	91.400	кор.

5) На пропозицію тов. „Учительська Громада“ постановлено при роздаваню підмог з фонду А. Бончевського давати першенство при рівних умовах тим петентам, що зобов'язуться служити два роки в українських приватних гімназіях.

Х в а с. д н я 21 ч е р в н я.

1) Постановлено зареєструвати книгарню в торговельнім судї та виробити для неї кредит у банку. 2) Принято до відома заяву, підписану власителями сусідної реальности під ч. конскр. 258^{1/4}, з нагоди будови на нїй каменїці. 3) Принято до відома письмо тов. „Просвіти“ в справі ювілею М. Шашкевича. 4) Признано „Товариству вакаційних осель“ у Львові даток 10 кор. 5) Постановлено відступити безплатно деякі книжки „Читальни Руської Бесїди“ в Серетї (Буковина) і „Читальни Просвіти“ в Кракові. 6) Признано д. Е. Форостяї на пропозицію етногр. комісії підмогу в квотї 100 кор. на етногр. екскурзію. 7) Признано секретареві В. Гнатюкови відпустку на час шкільних фєрій, а аплікантови мувея М. Залізнякови на півтора місяця. 8) В. Гнатюк предложив іменем окремої комісії змінений регулямін говорарів за праці, друковані в виданях Товариства. Принято точки 1—7, а дальші відложено на півнійше. 9) Касїєр В. Коаловський предложив справу звільнення його від вересня від дотеперїшних занять у Товариствї

по причині виїзду на один рік до Відня. Відложено полагати справи на пізніше. 10) Принято до відомости, що вдова по директорі К. Беднарським згодила ся замість одноразової відправи на місячну пенсію, яку означено на 50 кор місячно.

ХІ в с. дня 6 липня.

1) Постановлено повідомити комітет для обходу столітних уродин М. Шашкевича, що Товариство видасть критичне видане його творів і тим зазначить свою участь в ювілею. 2) Признано дру З. Кузелі підмогу на наукову екскурзію в квоті 100 кор. 3) Постановлено звільнити д. М. Федюшку від занять у Товаристві від 1 жовтня і признано йому 250 кор. підмоги на виїзд для студій. 4) Принято до відомости, що міністерство відкинуло рекурс книгарні в справі заложеня філії в Чернівцях. 5) Продовжено відпустку д. Вол. Дорошенкови до 1 серпня. Функціонарям бібліотеки визначено відпустку на час від 15/7 до 31/8. 6) Поручено в часі ферій полагоджувати пильні справи д. В. Ковловському в поровуванні в заст. голови Гр. Пежанським, а евентуально й з иншими присутними членами Відділу. 7) Принято одного нового члена.

Засідання секцій.

ЗАСІДАНЯ ІСТОРИЧНО-ФІЛЬСОФІЧНОЇ СЕКЦІЇ.

IV зас. дня 3 мая.

1) Д. Іван Кревецький предложив статью п. н. „Неоправдані докори. До історії т. зв. Руського Інституту (Studium ruthenum) на львівськiм університеті кінця XVIII — поч. XIX вв.) Ухвалено друкувати в „Записках“. 2) Д. Олекса Назаріів предложив статью п. н. „Етнографічна територія угорських Українців“. Докінчене відложено ва дальше засіданє.

Зміст праці д. І. Кревецького:

Автор виясниє причину короткого істнованя т. зв. „Руського Інституту“ (Studium ruthenum) — українських богослівських і філософічних виладів на львівськiм університеті кін. XVIII — поч. XIX вв. Всупереч усім дотелерішним поясненням причину сю бачить у самім зародку згаданої інституції — в її призначеню.

V зас. дня 10 мая.

Секція уконституувала ся на ново так:

Директор: Мих. Грушевський.
Заст. дир.: Др. С. Дністрянський.
Секретар: Ів. Кревецький.

VI зас. дня 17 мая.

1) Д. Іван Кривецький зreferував статю дра Я. Горди-ського п. н. „Автобіографія Теодора Лисяка“. 2) Д. Олекса Назаріів реферував свою статю про територію угорських Українців, яку ухвалено друкувати в „Записках“.

Зніст праці д. О. Назарііва:

З приводу „Етнографічної Карти“ дра С. Томашівського (уміщеної в III вип. „Сборника по славяновѣденію“), зміст якої поставив собі завдання систематично розглянути і оцінити, автор робить характеристику сучасного стану дослідів над людністю і територією т. вв. Угорської Руси. Констатуючи сумний їх стан, переходить до оцінки жерел для уложеня етнографічної мани, зазначає непевність дат головного жерела — малярської урядової статистики та підкреслює значіне в справі ствердження сього факту попередніх розвідок дра С. Томашівського, який в новій своїй праці примушений був одначе оперти ся лише на таке недостатно жерело. Доповнюючи пропуски в огляді попереднього картографічного матеріалу, автор розглядає зміст пояснюючого тексту до мап і самі мапи та на підставі поданого автором і інших жерел пробує зробити топографічну і етнографічну характеристику території угорських Українців-Русинів, принагідно роблячи свої уваги, замітки та спростованя з правду висновків, тверджень та дат укладача. При перегляді числових дат автор висловлює свою думку про необхідність побільшити число Українців-Русинів на Угсрщині супроти того, яке подав др. С. Томашівський, а твердження се підкріплює відповідними аргументами; подані укладачем обчисленя визнає не точними, лише приблизними, що можуть одначе послужити орієнтаційними вказівками до дальних дослідів у сїм напрямі; тому в таблиць, доданих до мап укладачем, вибирає лише деякий матеріал та прилучуючи до його для порівняня дати малярської урядової статистики, укладає їх у дві таблиці. Подавши ще свої уваги про „Перегляд громад головної руської території“ та про „Показчик назв громад“, автор вквці коротко розглядає самі мапи та приходить до висновку, що не дивлячи ся на браки, помічені ним у праці дра С. Томашівського, всеж таки вона являється в усіх існуючих досі найбільше певною та найбільше солідно і науково зробленою. Заітки свої що до етно-статистичного

методу д-ра С. Томашівського, в яким не годять ся, автор на разі усуває, полишаючи їх до вищої окремої статі.

VII зас. дня 24 мая.

1) Др. Ів. Франко предложив свою статью п. н. „Сліди Русинів у Семигороді в XII—XVI ст.“. 2) Др. Іляр. Свенціцький реферував третю частину „Опису рукописів Народ. Дому в колекції А. Петрушевича“, яку ухвалено друкувати як VII т. „Укр. р. Архіва“.

Зміст праці д-ра І. Франка:

Наважуючи до того, що сказав проф. М. Грушевський у I томі своєї „Історії України-Руси“ про Русинів у Семигороді і їх останки на початку XIX в., ачтор на основі книжок: F. Müller, *Deutsche Sprachdenkmäler aus Siebenbürgen, Fontes rerum Austriacarum, Zweite Abteilung, Bd. XV*, та одвого старого друку в латинських описом Семигорода з першої половини XVI в. звів до купи ряди географічних назв, імен осіб та титулів і слів, що характеризують соціальне положене або занятя людей, усе слів, у яких можна добачити сліди славянського, а особливо руського походження. Обік Русинів знайшли ся інтересні сліди побуту Панонців у Семигороді. На підставі документів, поміщених у згаданім томі *Fontes*, автор представив епізод із часу панованя короля угорського Андрія II, пробу оселеня вішецьких хрестоносців у північній Семигороді на руській території над рікою Борзою (*terra Borza*); ся проба скінчила ся нещасливо, бо король Андрій, хоч наділив Хрестоносців значними привілеями, остаточно почув себе змушеним прогнати їх із своєї держави.

VIII зас. дня 13 червня.

1) Проф. М. Грушевський реферував статью д. Широцького п. в. „Дещо з української творчости артиста-маляря Тропіїїна (1776—1857)“, яку ухвалено друкувати в „Занисках“. 2) Відчитано і полагоджено письмо д. Гната Хоткевича в справі друку його праць.

Зміст праці д. К. Широцького:

Автор розглядає творчість Тропіїїна як оден з остатніх проявів того впливу, який мала на Москву Україна в пору розцвіту

свого раціонального, культурного й політичного життя. Василь Тропінїн, відомий на початку ХІХ ст. портретист (1776—1857) цікавий для нас власне тим, що хоч Москаль по походженню, переняв був якийсь час і від своїх учителів і через обставини життя українську манеру. Будучи кріпаком до 1824 року і живучи серед української природи та людей, він, як каже автор, не міг бути іншим, як Українцем по формам своєї творчості й по духу. Аж пізніше, коли він увільнившись із кріпацтва поселив ся в Москві, український вплив зменшив ся. Автор спирається на сім українським періоді в творчості Тропінїна і розглядає подрїбно деякі важнїйші його праці.

ІХ в а с. дня 21 червня.

1) Проф. М. Грушевський зreferував свою статю п. н.: „Нові конструкції початків словянського і українсько-руського життя. Критичні замітки“. 2) Д. Ів. Кривецький предложив замітку д. Я. Біленького п. н. „Угороруські літописні записки“. Обі статі ухвалено друкувати в „Записках“.

Зміст праці проф. М. Грушевського:

Статю свою автор присвячує розвідкам Пайскера, головню Die ältere Beziehungen der Slaven zu Turko-Tataren und Germanen und ihre sozial-geschichtliche Bedeutung і Neue Grundlagen der slavischen Altertumskunde; признаючи визначні конструктивні здібности Пайскера і велику вагу порушених ним питань, вважає необґрунтованими висновки його про відвічне поневолене Словян і викривлене сею одвічною неволею загальних індоєвропейських підстав побуту і господарства. Ближше спирається на теорію поліської правитчини Словян, урало-алтайського пановання над ними й поневоленне словянських „смердів“ урало-алтайськими кочевниками-скотарями.

Зміст праці д. Я. Біленького:

Автор оголошує вперше повний текст т. зв. Гукливської літописи (1660—1830), яка доси ввісна була тільки в декількох фрагментів (в похибках!), поданих в угро-руській Христоматії Сабова. Крім того подає декілька дрібнїйших літописних записок (пр. записки в біблії Острожській 1581 р. в селї Бедевлї у Марамороши [XVIII в.] й ин.)

Х зас. дня 28 червня.

1) Д. Іван Кривецький зreferував свою статтю п. н. „З новійшої історії Галичини“, призначену для ЛНВістника. 2) Проф. Грушевський зreferував статтю о. М. Зубрицького п. н. „Канонічна візитація парохії Ріпник в короснянськім деканаті в Галичині в 1780 р.“ Постановлено просити автора, щоби поробив деякі зміни.

Зміст праці о. М. Зубрицького:

На приказ перемиського єпископа Максиміліяна Рилла прибув 1780 р. до парохії Ріпник о. Іван Хризостом Бернакевич, апостольський і генеральний нотар консисторський, щоби її оглянути. Зі свого осмотру списав реляцію, якої відпис якимсь випадком опинився між старими паперами парохії в Команчі коло Лупкова. В статі зазначено, що д. Іван Верхратський в своїй розвідці п. н. „Говор Замішанців“ (Записки Наук. Тов. ім. Шевченка т. III) покликуючи ся на якийсь місцевий переказ, якого змісту не подав, пише, що Замішанці се потомки пійманців у війні Поляків із козаками. В статі говорить ся про те, що сей адогад цілком безосновний, бо Ріпник і сусідні села були заселені ще перед козацькими повстаннями. В осмотрі описує візитатор тамошню церкву і вчисляє поодинокі предмети, церковні ризи, богослужební книги і прибори. Відтак подає грамоту з 1581 р., якою падали три брати Каменецькі місцевому священникови Дамянови Баньковському парохіяльне поле і вчислили данини від парохіян. З часом родина Баньковського розмножила ся на ріпницькім повітстві, через що розгоріла ся між ними суперечка, бо всі мужеські члени хотіли бути попами, хоча не мали до сього відповідних умов і для всіх не ставало місця. Про сей спір подана в реляції записка з 1701 р. цікава з того, що в ній виписано засуд на двох поповичів. Візитатор займав ся також справою убутку ерекції через в'оране сусідів селян. Тодішній парох Василь Парилівський зазнав багато прикrostий від коляторів, які не давали йому ввозити дерево на будову повіства, а посесор Грабковський нападав навіть на його людей і побив їх, при чім іще жалував, що пона не побив, як се він на Руси бив поців бичами. Відтак подано в реляції, кілька людей приступило до великодної сповіди, які данини дають вірні парохови, та які і від коли в метрики.

ХІ вас. дня 6 липня.

1) Др. Ів. Франко предложив статю п. н. „Празник святого Спаса“. 2) Д. Іван Кривецький ареферував статю дра Д. Лукіяновича п. п. „Спірні і сумнівні питання в життєписи О. Юр. Федьковича“. Обі праці ухвалено друкувати в „Записках“.

Зміст праці дра Ів. Франка :

Знайшовши в однім рукописі бібліотеки Народного Дому староруське оповіданє про установленє празника св. Спаса на день 1 серпня князем Андрієм Боголюбським, на пам'ять його побіди над Болгарами, автор зібрав різні відміни сего оповіданя і те, що було доси сказане про нього в російській науці, в працях митрополита Сергія, Голубінського та Шлякова і прийнявши на увагу церковно-славянський канон з похвалами св. Хресту, Христови та Богородиці, який у празничних мінеях містить ся під днем 31 липня (навечеріє празника Спаса) і під днем 1 серпня, на який канон російські вчені не звернули ніякої уваги, задовільняючи ся вказівками різних Типіків та молитвословів, автор доходить до висновка, що коли обі часті канона без сумніву грецького походження, зложені в Константинополі в половині Х в., то натомисть оповіданє про похід Андрія Боголюбського на Болгар треба привнати староруським твором, написаним в інтересі князя Андрія в його столиці Володимирі над Клязмою. У вступі до сеї розвідки подано народні віруваня та обряди Українців та Великорусів, звязані з празником Спаса, а також сліди культу того празника в навах церков, присвячених йому і будованих ріжними часами в ріжних місцевостях.

Зміст праці дра Д. Лукіяновича :

В розвідці говорить ся про три спірні питання з Федьковичевого життя: про походженє поета, про його мандрівку в Молдаву і про його ролю в сервітутовім процесі 1864 р.

На підставі листів самого Федьковича поставлена була свого часу гіпотеза, що поет походить від мужика Коссована і Анни Гординської поза її законним подружжєм. Небавом виведено

богато даних, які розбили т. зв. косованщину. Але зроблено се без методи. Автор розвідки прийняв критичний лист Федьковича за історичний документ, приклав до нього метод внутрішньої критики документів і виказав безпідставність косованщини.

На підставі листів писаних до проф. Стоцького маляреш Роткелем, який проживав з Ф—чем у Молдаві і при помочи вісток про розрухи на Буковині в 1848 р. старав ся автор у другім розділі своєї розвідки визначити час Ф—вого побуту на Молдаві і твердить, що Ф—ева подорож до того краю не мала характеру утечі.

Докладно і критично оброблено ролю Ф—ча в сервітутовім процесі. Поетови зроблено докір, що він, заступаючи в сервітутовім процесі гірські громади, зробив з панами некорисну для мужиків угоду і навів їм великі втрати. Користуючись урядовими актами, виказав автор, що не Ф—ич був автором критичної угоди, тільки комісар Ключік, виказав також, що ся угода цілком не була некорисна для мужиків, а навіть противно. Виходить, що Ф—ич не зрадив мужиків, а всі дотичні закиди плывуть або зі злої волі, або частійше ще — з повного неввіання і нерозуміння сервітутових справ і процесів.

XII зас. дня 13 липня.

1) Д. Мик. Залізник предложив реферат в книжки І. Дешелета, Підручник передісторичної археології кельтійської і гальороманської. 2) Д. Ів. Кревецький зложив справоздаче з праці д. Бв. Тяшинської про „Впливи Погодіна в Галичині“, приєднаної на розгляд секції. 3) Проф. М. Грушевський вреферував статю д. Возняка п. н. „Ізза редакційних куліс віденського „Вістника“ і „Зорі Галицької“. Ухвалено друкувати в „Записках“.

Зміст статі д. М. Возняка:

З редакційних паперів віденського Вістника в архіві тов. „Просвіта“ ві Львові і паперів Ос. Лозинського в приватних руках добув автор такий матеріял, що з різних причин, а передовсім в неохоти редакцій до тодішніх прихильників розвою української культури й літератури в Галичині в народнім напрямі, не дістав ся у згадані часописи. Жмуток матеріялів, цікавих передовсім для характеристики такого оборонця народної мови, як Лозинський (прим. протест Лозинського проти обману Ден. Зубрицького з на-

годи друку історії), попереджав орієнтаційна статейка, в якій знову використаний рукописний матеріал, що не надає ся на опубліковань у цілости.

ЗАСІДАННЯ ФІЛЬОЛЬОГІЧНОЇ СЕКЦІЇ.

II в а с. дня 24 мая.

1) Д. Ілля Кокоруда зreferував статю проф. Вол. Перетца п. н. „Памяти Павла Житецького“, яку ухвалено друкувати в „Записках“. 2) Др. К. Студинський предложив збір документів до історії духовної семінарії у Львові за часів М. Шашкевича разом зі студією. Постановлено друкувати.

III в а с. дня 31 мая.

1) На виєсенє д. О. Барвіського висловлено бажанє до Виділу, щоби з огляду на слабе здоровє Ів. О. Левицького прискорив друк його „Бібліографії“. 2) Др. Іл. Свеніцький предложив передмову до українських похоронних голосінь, яку ухвалено друкувати в „Етногр. Збірнику“. 3) Вибрано дійсними членами: а) Костантина Михальчука, українського фільольога в Києві б) М. Ів. Петрова, вислуженого професора духовної академії в Києві.

Зміст передмови дра І. Свеніцького:

Передмова до похоронних голосінь складаєть ся з короткого огляду генези голосінь взагалі і географічного походження українських в особливости. В будові голосінь замітні: нерівномірна ритмічність, що відповідає протяглому речитативу в повні маршові темпі; пісенний склад, нерівномірний ритм речитатива дум, та комбінація ріжнотворних стихів. На підставі того, як і на основі поетичних картин, голосінь належить віднести до пісенно-поетичного відділу народньої словесности, яка вийшла з первісної імпровізації. З часом вся вольна імпровізація стала складовою частиною похоронного обряду; ниніж голосінь, хоч не є складником признаного похоронного обряду — то все таки, по традиції, воно вдержало на собі всі ціхи обрядности. Епітет у всім своїм ріжно-

навітнім богатстві свідчить одначе, що головною основою сеї обрядности була вільна імпровізація, яку тільки місцями вперла шабльонова форма. Наколиж канва богатъох голосінь не остав все таки тою самою, то се залежить у головній мірі від тотожності почувань усіх жалібників, що оплакують дорогого мерця. Почування сі знаходять собі вираз у сплетеню ліричних і епічних мотивів, які постійно чергують ся і поступенно змінюють ся відповідно світоглядом плачущих, отже носять на собі перш усього сліди світогляду дохристиянського і християнського, а там і хвилі.

ЗАСІДАННЯ МАТЕМАТИЧНО-ПРИРОДНИСНО-ЛІКАРСЬКОЇ СЕКЦІЇ.

III зас. дня 28 червня.

1) Др. В. Левицький реферував статю дра В. Гериновича п. н. „Начеркнене полуденникової лінії“. 2) Др. С. Рудницький предложив плян вакаційних екскурзій, що мають на цілі ближше розсліджене відкритих ним давніше ледякових слідів у Марамороши (на Угорщині). 3) Др. Ів. Раковський предложив справоздав в своїй науковій екскурзії. Він пробував в океанографічній музею в Монаку, а потім у зоологічній лябораторії в Вільфранш. Робив студію над амфіподами і відкрив кілька нових пород та кільканайцять спеціальних відмін.

Засідання комісії.

ЗАСІДАННЯ АРХЕОГРАФІЧНОЇ КОМІСІЇ.

II зас. дня 3 мая.

1) Проф. М. Грушевський подає до відома стан друку нових томів „Жерел“ (дра С. Томашівського і дра М. Кордуби) та „Паняток“ (проф. В. Перетца). 2) Вас. Матвійв подав інформації про архівні жерела до Дорошенка в Вятці.

III зас. дня 17 мая.

Проф. М. Грушевський предложив справу видання „Дневника“ Я. Маркевича. Ухвалено приступити до його видання й просити Виділ на випадок потреби виначити на те надбужетові томи „Жерел“.

IV зас. дня 13 червня.

Проф. М. Грушевський псдав до відома, що л. Вадим Модзалевський в Чернигові згодив ся на пропозицію взяти на себе видане „Дневника“ Я. Маркевича. Що до пляну видання, то належить наперед видати невидані т. IV—VI, а опісля поновити в новім повнійшій виданю опубліковані вже т. I—III; на кінци VII т. видано би показчики. Постановлено друкувати „Дневник“ без пропусків, менше важні уступи дрібним письмом; поясненя давати в нотках. Томи мають виносити коло 25 аркушів друку. Друк вести в Києві.

V зас. дня 28 червня.

1) Комісія уконституувала ся так: Голова: М. Грушевський; заст. голови: др. І. Франко; секретар: Ів. Дзиджора. 2) Вибрано нових членів: Миколу Василенка в Київі; Мих. Всазяка у Львові; Альфреда Бизена в Штокгольмі; дра Мир. Кордубу в Чернівцях; Вадима Модзалевського в Чернігові; Волод. Перетца в Київі; Гіядора Стрипського в Будапешті.

ЗАСІДАННЯ ЕТНОГРАФІЧНОЇ КОМІСІЇ.

II зас. дня 9 червня.

1) Вибрано на ново дотеперішню президію: Др. Ів. Франко, голова; др. Вол. Охримович, заст. голови; Вол. Гнатюк, секретар. 2) Др. В. Охримович предложив справу опублікування квестіонаря про записуванє народніх весільних обрядів. Поручено його уложєне референтови та постановлено опісля його надрукувати і розіслати в різні околиці. 3) Вибрано членом комісії дра Іляр. Свенціцького. 4) Постановлено віднести ся до Виділу, щоб визначив д. Евг. Форостині пілмогу в квоті 100 кор. на екскурзію для записуваня весільних обрядів і пісень.

Справозданє з бібліотеки за час від 1 мая до 31 серпня 1911 р.

І ВІДДІЛ.

(Книжки, часописи, карти й ин.)

а) Загално. В часі від 1 мая до 31 серпня 1911 р. (з 1½ місячною перервою підчас літних ферій [15/VII—31/VIII]) вписано в катальог I-ого відділу 710 нових чисел (21.050 - 21.760) у 957 товах і випусках; до вписаних давнійше дописано 1095 тт. і вв. Разом вписано в катальог 2052 нових томів і випусків.

До відділу I-ого закупуено: книгарською дорогою 43 твори у 51 томах і випусках за 250.41 кор. (214.02 к. + 14.30 рб.); антикварською й приватною дорогою 115 тв. у 166 тт. і вв. за 560.74 кор. (233.88 к. + 88.16 рб. + 87.00 мар.). Разом: 158 тв. у 217 тт. і вв. за 811.15 кор.

З обміну (виданнями й дублетами) в науковим інституціям, редакціям й приватним особам бібліотека дістала 552 тт. і вв.

З дарів прибуло: 808 тт. і вв. + 13 карт (мап) + кілька збірок листкових друків.

Разом в купна, обміну й дарів (I відділ): 1577 тт. і вв. + 13 карт + кілька збірок листк. друків.

До I-ого відділу бібліотеки дарували отей особи, інституції й видавництва:

1) Х. Алчевська (Харків) — 1; 2) М. Баран (Львів) — 10; 3) Др. Б. Барвінський (Львів) — 4; 4) Вид. „Бібліотека для рус.

- молодіжи" (Коломна) — 1; 5) Вид. „Бібліотека для молодіжи" (Чернівці) — 1; 6) Бібліотека Г. А. Кукліна (Женева) — 75; 7) В. Барчак (Дрогобич) — 1; 8) Благ. Общ. над. общ. и деш. книгъ (С.-Петербург) — 5; 9) о. І. Бодруг (Вінніпер) — 3; 10) Ів. Бойко (Шишківці) — збірка дріб. друків; 11) Dr. H. Bourgeois (Brüssel) — 1; 12) Вид. Сп. укр. учительства (Коломна) — 2; 13) Ів. Возняк (Львів) — 40; 14) М. Возняк (Львів) — 2; 15) Г. Галуляк (Львів) — 8; 16) В. Гнатюк (Львів) — 4; 17) Др. Я. Гординський (Коломна) — 9; 18) М. Гривченко (Київ) — 5; 19) Ред. „Громадського Голосу" (Львів) — 2 бр. + збірка др. др.; 20) Ред. „Діла" (Львів) — 1; 21) Дир. укр. жін. гімназії сс. Василянук у Львові — 1; 22) Дир. ц. к. гімн. (укр.) в Перемишлі — 1; 23) Дир. укр. гімн. в Рогатині — 1; 24) Дир. ц. к. гімн. (укр.) в Тернополи — 1; 25) Дир. укр. гімн. в Яворові — 1; 26) В. Дорошенко (Львів) — 37; 27) Д. Дорошенко (Катеринослав) — 3; 28) Друкарня І. Айхельберґера (Львів) — 2; 29) С. Бфремон (Київ) — 1; 30) Б. Загайкевич (Львів) — 4; 31) Б. Заклинський (Кути) — 8 + зб. др. др. + 28 укр. п. карт; 32) Закард. група У. С. Д. Р. П. — 27 + 6 мап; 33) Ред. „Землі і Волі" (Львів) — 3; 34) А. Жук (Львів) — 3; 35) К. Ковалюк (Старі Кути) — збр. др. др.; 36) В. Козловський (Львів) — 1; 37) Ф. Королів (Львів) — 12; 38) Ів. Коцюмбас (Куритиба) — 2; 39) Ц. к. Кр. Шкільна Рада (Львів) — 3; 40) Ів. Кривецький (Львів) — 2; 41) Р. Кремар (Едмонтон, Америка) — 1; 42) Ів. Крипякевич (Львів) — 19; 43) Р. Кульчицький (Львів) — 16; 44) К. Левицький (Одесько) — 8; 45) Б. Лепкий (Краків) — 1; 46) Ред. „Літ.-Наук. Вістника" (Київ-Львів) — 11; 47) М. Лозинський (Львів) — 1; 48) В. Лотоцький (Львів) — 6; 49) В. Масляк (Львів) — 4; 50) Ред. „Moravsko-slezská Revue" (Моравська Острава — Верно) — 3; 51) М. Муретов (Париж) — 4; 52) N. N. — 2; 53) N. N. (Берлін) — 6; 54) N. N. (Варшава) — зб. др. др.; 55) N. N. (Дрогобич) — 1; 56) N. N. (Канада) — 2; 57) N. N. (Чесники) — 2 + зб. др. др.; 58) Нар. Гостинниця (Львів) — 1; 59) Нар. Комітет (Львів) — 27 + зб. др. др.; 60) Ред. „Нар. Слова" (Львів) — 4; 61) Ред. „Нашої Ніви" (Вільно) — 4; 62) А. Новак (Вінніпер) — 5; 63) С. Олесківна (Львів) — 186; 64) А. Онишук — збр. др. др.; 65) В. Панейко (Львів) — 4; 66) Я. Пастернак (Львів) — 3; 67) З. Піддуський (Тисьмениця) — збр. др. др.; 68) Повіт. Шкільн.

Союз (Збараж) — 1; 69) Ів. Попович (Броди) — 3; 70) о. Ф. Рабій (Самбір) — 1; 71) Т. Ревакович (Львів) — 22 + зб. др.; 72) Тов. „Руська Бесіда“ (Чернівці) — 3; 73) „Ruthenian Bookstore“ (Скрентон, Па) — 1; 74) Др. Іл. Свенціцький (Львів) — 1; 75) Селянська Каса (Чернівці) — 1; 76) Тов. „Сокил“ (Львів) — 1; 77) М. Ставицький (Томск) — 3; 78) Е. Стебновський (Львів) — 10; 79) В. Степанківська (Львів) — 20 + 7 шап; 80) С. Танчаковський (Золотий Потік) — 84; 81) Вид. „Торбан“ (Львів) — 2; 82) Укр. Клуб в Одесі — 1; 83) Укр.-р. Вид. Спілка (Львів) — 9; 84) Філія „Просвіти“ в Богородчанах — зб. др.; 85) Др. Ів. Франко (Львів) — 9; 86) М. Хоркавий (Львів) — 1; 87) Ів. Чупрей (Яблонів) — зб. др.; 88) В. Щербаківський (Київ) — 1; 89) Л. Юркевич (Львів) — 1.

До дублетів відкинено при вписуванню 355 тт. і вв.; продано за 2·30 К.

б) *Старі друки*. У відділі стародруків прибуло в часі від I/V—31/VIII 1911 р. 9 нових чисел у 9 томах: церковно-словянських й українських 4 ч. у 4 т., чужих 5 ч. у 5 т. Разом дня 31 серпня 1911 р. було: I церковно-словянських й українських стародруків 171 ч. у 172 т.; II стародруків чужих 386 ч. у 494 т. Усіх: 557 чч. у 666 тт.

II ВІДДІЛ.

(Рукописи, автографи, дипломати).

В часі, обнятім сим справозданєм, куплено отєї рукописи за 12 кор.:

1) Трефологіон (XVII в.); 2—3) два Ірмологіони (XVIII в.); 4) Псалтир (XVIII в.); 5) Помяник (XIX в.); 6) декілька фрагментів новішого часу.

Крім того дарували:

1) Др. В. Геринович (Самбір) — 1 перг' грамота (заява сандецького каштеляна Мнішка в 1641 р. про продаж своему підданому ґрунту); 2) Ів. Максимчук (Стрий) — а) 2 письма еп. Л. Шептицького (з рр. 1777 і 1778) до стрийського декана; б) фрагмент записок стрийського декана Хлібкевича (кін. XVIII в.); в) *Erträgniß-Ausweis* церков у Колюхові — Колодниці (львівської дієцезії, стрий. деканату) з 1818 р.; 3) В. Нагірний — 1 рук.

(нов.); 4) М. Павлик — останок наперів по пок. М. Бучинським (17 ориг. листів М. Драгоманова до М. Бучинського + копії й брудіони листів М. Бучинського до М. Драгоманова + 1 фотогр. Драгоманова).

Всім Вп. Жертводавцям Управа бібліотеки складає щирю подяку.

Ф р е к в е н ц і я .

В часі від 1/V - 31/VIII 1911 р. визичено з бібліотеки:

	тт.	на реверсів
до „Наукової робітні“	496	314
до дому	524	360
разом	1020	674

Управа бібліотеки.

Справозданє з музея

за час від 1 мая до 31 серпня 1911 р.

В сїм часї одержав музей на замовленє: від Б. Заклинського 2 окравки (поєси) в Вижиці на Буковинї, 1 мужеську гуцульську сорочку в Путилова (Буковина), 1 жіночу гуцульську сорочку в Бергомета (Буковина), 1 жіночу сорочку в Старих Кутів, 1 ленту, гуцульські пацьорки, гуцульську мошонку, люльку, наручницї, вишивки в Рожнова, 10 таблиць вишивок із Старих Кутів.

Дарували до музея:

О. Маковей торбан і ліру Федьковича; С. Бурко збірку хрестиків в Киїгинина коло Станїслава; Б. Заклинський 2 глиняні збанки зі Старих Кутів

Колекцію вишивок зібрану в Київі для нашого музея по часті в дару М. Біляшевського, по часті з закупок у продавців, упорядковано тамже і нашито на картони (158), які були одержані в тїм часї і розміщені в музеї.

Ще перед Великодними Святами умістила управа музея в пресї заклик до нашої суспільности в справі збираня писанок. Заклик сей мав несподіваний успіх. У відповідь на нього прислали до музея писанки (музей оплачував лише кошти пересилки) отсі особи:

Г. Сібик, учитель у Руській Молдавиці на Буковинї 16 писанок; Ф. Андрусевич 54 пис. з Косівщини; Т. Залеський 8 пис. з с. Садків, Заліщицького пов., 4 пис. з с. Балиці, Коломийського пов., 3 пис. з Коломиї, 2 пис. в Жижеви, Заліщ. пов., 1 пис. в Косова, 3 пис. в Угринців, Заліщ. пов.; Б. Заклинський 25 пис. зі Старих Кутів і 4 пис. в Тюдева; Н. Бойко 14 пис. в Черногуз, Вижицького пов.; О. Лазори-

шак 6 пис. в Осердовг, Белзьського пов.; О. Купчинська 32 пис. в Ператина, Радехівського нов.; Палатин 37 пис. в Хороброва, Сокальський нов.; І. Герінович 7 пис. ві Сторожів Великих коло Сянока, 2 в Загупня к. Сянока і 1 в Попелів к. Сянока; Селянська Бурса в Тернополи (через А. Мусяновича) 2 пис. в Дітковець, Терноп. пов., 1 в Кутів, 2 в Манашва, Зборівського пов., 3 в Іванкова, Борщівськ. пов.; Д. Попович 47 пис. в Коломиї; Ю. Абрисовська 11 пис. ві Старих Кутів; Т. Перейма 9 пис. в Ровці Руської; В. Пилипюк 5 пис. в Топоровець, Городенського пов., 6 в Рожнова, Снятинського пов.; „Українська Школа“ в Чернівцях 38 пис.; М. Лозинська 2 пис.; М. Тишяківна 20 пис. в Бабина к. Косова; Б. Олесницька 16 пис. в Чортівця, Городенського пов.; о. Волянський і Кисілевський в Криворівні 50 пис.; Е. Глушкевич 8 пис.; Г. Клим 10 пис. в Шил і Лисичинець, Збаражського пов.; М. Кузьмак 73 пис. в Жаба за Магурою; А. Павлусевич 42 пис. в Брустур пов. Космач; О. Ровдольський 250 пис., вібраних від гімназіяльних учеників.

Разом отже надіслано до музея 814 писанок. Дехто подав також назви писанок. Усім жертводавцям складає управа музея на сім місці щирю подяку. Прислані писанки впорядковано і розложено в вітринах за склом.

М. Залізник.

Нові видання Товариства.

Записки Наукового Товариства імени Шевченка. Наукова часопись, присвячена передовсім українській історії, фіольольогії й етнографії, виходить у Львові що два місяці під редакцією М. Грушевського. Рік ХХ. Р. 1911, кв. ІІІ, Т. СІІІ. Львів, 1911. Ст. 244, 8°. Ціна 3 кор. Зміст: 1. Зміст тому ст. 3—4. 2. Нові конструкції початків славянського і українсько-руського життя, критичні замітки Михайла Грушевського: Пайскерова теорія одвічного словянського поневолення і викликана нею дискусія, ст. 5—27. 3. Студії над українськими народними піснями, подає Іван Франко, ХХХІІІ, Хмельницяна (далі), ст. 28—53. 4. Економічна політика російського правительства супроти України в 1710—1730 рр., написав Іван Джиджора (далі), ст. 54—97. 5. Дещо з української творчости артиста-маляра Тропініна, подав Кость Широцький, ст. 98—112. 6. Павлин Свенціцький, публіцистична, наукова та літературна його діяльність, написав Володимир Радзівкевич (докінчене), ст. 113—190. 7. Miscellanea: а) З історії м. Підгородя, под. І. Крип'якевич; б) Неолітичні знахідки в околицях Нагуєвич і їх сучасне уживанє, под. Ів. Франко; в) Перекази про багатирів подав П. Смола, ст. 191—204. 8. Наукова хроніка: Програми для збираня українських діалектичних одиц, под. Ів. Зілинський, ст. 205—208. 9. Бібліографія: праісторія, археольогія, історія штуки, історія політична і культурна, право, література (реєстр ширших обговорень), ст. 209—241. Оголошеня, ст. 242—244.

Записки Наукового Товариства імени Шевченка. Наукова часопись, присвячена передовсім українській історії, фіольольогії

й етнографії, виходить у Львові що два місяці під редакцією М. Грушевського. Рік XX. Р. 1911, кн. IV. Т. СІV. Львів, 1911. Ст. 240, 8°. Ціна 3 кор. Зміст: 1. Зміст тому, ст. 3—4. 2. Полевічне письменство в р. 1608, студія Кирила Студинського (докінчене слідує), ст. 5—37. 3. Студії над українськими народними піснями, подає Іван Франко: Хмельницький, Чаплінський і Барабаш, ст. 38—72. 4. Угроруські літописні записки, под. Я. Біленький, ст. 73—82. 5. До біографії й характеристики Миколи Устияновича, под. Ярослав Гординський, ст. 83—122. 6. Спірні і неясні питання в житю Осипа Юрія Федьковича, написав Денис Лукіянович, ст. 123—173. 7. Miscellanea: а) Дзвін Сави Чалого, под. К. Широцький; б) Замітки Ів. Могильницького до видання Руської Правди Раковецького; в) Віршові проби Юліана Величковського, под. М. Возняк, ст. 174—191. 8. Наукова Хроніка: Українознавство в російській покавчику самоосвіти, под. В. Дорошенко, ст. 192—200. 9. Бібліографія: праісторія, археологія, історія штуки, історія політична і культурна, етнографія, жите сусільно і культурне (реєстр ширших обговорень), ст. 201—237. 10. Оголошення, ст. 238—240.

Хроніка Наукового Товариства імени Шевченка у Львові. Р. 1911. Вип. II. Ч. 46. Справозданє за місяці: січень—цвітень. Львів, 1911. Ст. 34, 8°. Ціна 30 сот. Зміст: Засідання Виділу. — Засідання секцій (К. Широцький — Картина Т. Шевченка: Сама собі в хаті господня. М. Грушевський — Два ювілеї. Др. Ів. Франко — Студії над укр. народ. піснями: Хмельницький і Барабаш. М. Грушевський — Записка Гендльовіка про банатських Запорожців. Тойже — Некрольоґ В. І. Сергєєвича. Др. Зеп. Кузеля — Причинки до студій над нашою еміґрацією. М. Возняк — Граматика Лаврентія Зизанія в 1596 р. В. Калішун — Засада дуалізму в геометрії, ч. I.). — Засідання комісії. — Участь Товариства в Шевченківській святі в Москві. — Некрольоґи: Павла Жигецького, Івана Ясеницького і Кароля Беднарського. — Справозданє з бібліотеки. — Справозданє з музея. — Товариства й інституції, що приступили до обміну виданнями. — Нові видання Товариства.

Beiträge zur chemischen Kinetik. I. (In zwei Teilen). Von Julius Hirniak. Herausgegeben von der Ševčenko-Gesellschaft der Wissenschaften in Lemberg. Mathematisch naturwissenschaftlich-ärztliche Sektion. Львів, 1911. Ст. 102, 8°. Ціна 3 кор.